

محدودیت‌های استفاده از هوش مصنوعی مولد در نگارش مقالات علمی: نگارش مقالات با کیفیت پایین

محسن رضائیان^۱

تاکنون به این نکات اشاره کردیم که استفاده از منابع جعلی، گرایش به سمت متون غربی و ملاحظات پیچیده در نویسندگی، محدودیت‌های مهمی را در زمینه استفاده از هوش مصنوعی مولد در نگارش مقالات علمی ایجاد می‌کند (۱، ۲). با این وجود، هنوز هم مشکلات دیگری ممکن است در این زمینه رخ دهند. برای نمونه، یکی از این مشکلات، نگارش مقالاتی است که از کیفیت پایینی برخوردار می‌باشند (۳). همان‌طور که قبلاً نیز به آن اشاره کردیم، یکی از کاربردهای هوش مصنوعی مولد در تولید و توسعه ایده‌های جدید است (۴).

این در حالی است که در حال حاضر، کاربرد هوش مصنوعی مولد در تولید و توسعه ایده‌های جدید، با محدودیت‌های گوناگونی رو به رو است. از همین رو، بهتر است که این کار توسط محققین کارآزموده و یا زیر نظر آن‌ها و با بررسی گسترده متون مرتبط، به مرحله اجرا در آید (۵). افزون بر این، وقتی از هوش مصنوعی مولد در تولید و توسعه ایده‌های جدید استفاده می‌شود، این امکان وجود دارد که منتج به نگارش مقالاتی با کیفیت پایین گردد. متأسفانه، چنین مقالاتی ممکن است به راحتی در برخی از مجلاتی که به آن‌ها اصطلاحاً مگاژورنال (Mega-journal) گفته می‌شوند، به چاپ برسند (۶).

مگاژورنال‌ها، مجلاتی هستند که حوزه‌های بسیار متنوعی از دانش بشری را پوشش داده، معمولاً به صورت برخط و با دسترسی آزاد منتشر شده و از میزان پذیرش بسیار بالایی برخوردار هستند. بنابراین، آن‌ها می‌توانند در هر شماره خود، تعداد زیادی مقاله منتشر نمایند. مگاژورنال‌ها در سال‌های اخیر پا به عرصه وجود گذاشته‌اند و مرور همتایان سردبیری را در حیطه کاری خود، قرار می‌دهند. با این وجود، به خاطر دریافت هزینه از نویسندگان برای چاپ مقالاتشان، ممکن است تبدیل به مجلات سودآوری گردند. از همین رو، آن‌ها از مرور همتایان سردبیری غیر سخت‌گیرانه‌ای تبعیت می‌کنند که فقط بر روی درست بودن روش‌شناسی مطالعات، متمرکز بوده و این نکته ممکن است منجر به انتشار مقالاتی با کیفیت پایین گردد که فقط دارای روش مطالعه قابل قبولی می‌باشند (۷، ۸).

بنابراین، اکنون این زنگ خطر به صدا در آمده است که استفاده از هوش مصنوعی مولد در تولید مقالات با کیفیت پایین که در مگاژورنال‌ها به چاپ می‌رسند، ممکن است یکپارچگی نظام دانش بشری را به مخاطره اندازد. راه حل مقابله با این مشکل، در

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
کد پستی: ۷۷۱۸۱۷۵۹۱۱، تلفن: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۲۴۳، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

استفاده شفاف و مسئولانه از هوش مصنوعی مولد توسط اعضا جامعه علمی نهفته است. هم‌چنین، پرهیز از نگارش مقالات با کیفیت پایین و عدم ارسال چنین مقالاتی به مگازژورنال‌ها از سایر نکاتی می‌باشد که باید مورد توجه اعضا این جامعه قرار گیرد. افزون بر این، نظام‌های ارزشیابی فعالیت‌های دانشمندان نیز باید بیش‌تر بر کیفیت مطالعات و مقالات آن‌ها متمرکز شوند تا کمیت آن‌ها (۶).

ارجاع: رضائیان م. محدودیت‌های استفاده از هوش مصنوعی مولد در نگارش مقالات علمی: نگارش مقالات با کیفیت پایین. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۵، دوره ۲۵ شماره ۲، صفحات: ۱۰۲-۱۰۱.

References

1. Rezaeian M. Limitations of Using Generative Artificial Intelligence in Writing Scientific Articles: Use of Fake Citations and Tendency Towards Western Texts. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 24 (9): 773-4
2. Rezaeian M. Limitations of Using Artificial Intelligence in Writing Scientific Articles: Complex Considerations in Authorship. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2026; 24 (10): 887-8.
3. Cohen JF, Moher D. Generative artificial intelligence and academic writing: friend or foe? *J Clin Epidemiol* 2025; 179: 111646.
4. Khalifa M, Albadawy M. Using artificial intelligence in academic writing and research: An essential productivity tool. *Computer Methods and Programs in Biomedicine Update* 2024; 5: 100145.
5. Rezaeian M. Utilizing Generative Artificial Intelligence in Research. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2026; 25 (1): 1-2.
6. Kayaalp ME, Zaffagnini S, Mont MA, Karlsson J, Reider B, Ayeni O, Heyse T, Madry H, Herbst E, Milano G, Musahl V, Becker R, Hirschmann MT. Preserving Scientific Integrity in Academic Publishing: Navigating Artificial Intelligence, Journal Policies, and the Impact Factor as a Quality Indicator. *J Arthroplasty* 2025; 26: S0883-5403(25)00954-4.
7. Björk BC. Have the "mega-journals" reached the limits to growth? *PeerJ* 2015; 26;3:e981.
8. Björk BC. Evolution of the scholarly mega-journal, 2006-2017. *PeerJ* 2018; 9;6:e4357.